

Sparraus kylän turvallisuus- työhön

ke 19.11.25
ti 27.1.26
to 12.3.26
ke 15.4.26
verkossa klo 17.30-19.30

LAU
REA

AMMATTIKORKEAKOULU
University of Applied Sciences

Hämeen Kylät

HAMK
Hämeen ammatti-
korkeakoulu

Euroopan unionin
osarahoittama

Sparraus kylän turvallisuustyöhön

- Sisältö:

- yhteisiä sparrauskertoja verkossa Teams-yhteydellä 4 kpl
- hankkeen vetämänä 1 kyläilta omalla kyläalueella
- käytössä Kyläturva-hankkeessa pilottikyläalueiden kanssa testatut menetelmät sekä Suomen Kylät ry:n valtakunnallisen Kylävara-hankkeen kehittämät työkalut

- Hanke tuottaa kylille opastusvideoita ja muuta materiaalia toiminnan tueksi. Linkit täällä <https://www.hameenkylat.fi/sparraus-kylan-turvallisuustyohon/>
- Lisäksi sparrauksessa kerrotaan esimerkkejä kylien jo toteutetusta turvallisuustyöskentelystä.

ke 19.11.25

ti 27.1.26

to 12.3.26

ke 15.4.26

verkossa klo 17.30–19.30

Euroopan unionin
osarahoittama

teams 2) 27.1.2026

Kylän riskit ja resurssit

- **Edellisen kerran lyhyt kertaus, tilannekatsaus ja vinkit palautteen pohjalta**
- **Kylän riski- ja resurssikartta**
- **Kylätalo ja osaamiset resursseina**
- **Hannes-myrskyn kokemukset ja opit**
Vojakkalan kylätupa, Sisko Savolainen, Vojakkalalaiset ry
- **Kanta-Hämeen alueellinen riskikartoitus kylien näkökulmasta**
Tatu Pulkkinen, Oma Häme –hyvinvointialue / Kanta-Hämeen pelastuslaitos

Euroopan unionin
osarahoittama

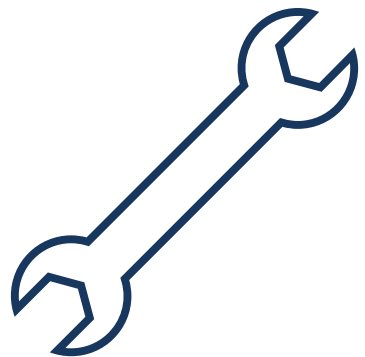
Edellisen kerran lyhyt kertaus,
tilannekatsaus ja vinkit palautteen
pohjalta

Euroopan unionin
osarahoittama

Miten paikallinen yhteisö voi parantaa varautumista ja kriisinkestävyyttä?

Kylävara-konsepti julkaistaan

26.2.2026

KYLÄVARA

Arjen turvallisuus ja yhteisöllinen huolenpito

- ✓ Kylätoiminta perus- ja akuutti-resilienssin vahvistajana
- ✓ Turvallisuuden tunteen ja henkisen kriisinkestävyden vahvistaminen
- ✓ Yhteisöllinen huolenpito
- ✓ Organisoidut naapuriapuryhmät

Arjen
turvallisuus ja
yhteisöllinen
huolenpito

Turvallisuuden tunne

Henkinen kriisinkestävyys

Yhteisöllinen
varautuminen ja
toiminta
häiriö- ja
kriisitilanteissa

Kyläturvallisuus

Yhteisöllinen varautuminen ja toiminta häiriö- ja kriisitilanteissa

- ✓ Suunnittelu ja organisointi
- ✓ Koulutukset ja harjoitukset
- ✓ Infra ja investoinnit
- ✓ Tiedonkulun varmistaminen
- ✓ Yhdessä sovitut toimintatavat
- ▶ Yhteistyö myös viranomaisten kanssa

Mihin kylillä varaudutaan?

arjen turvallisuus

varautuminen

vaste

normaaliolot

- ✓ naapuriapu
- ✓ huolenpito haavoittuvassa asemassa olevista kyläläisistä
- ✓ yksinäisyys
- ✓ yhteisöllisyys
- ✓ luottamus
- ✓ turvallisuuden tunne
- ✓ yhteisön tuoma turva

lyhytkestoinen häiriö tai kriisi

- ✓ myrskytuhojen raivaus
- ✓ sähkökatko
- ✓ vesihuollon häiriö
- ✓ liikenneonnettomuus
- ✓ tulipalo
- ✓ kadonneen henkilön etsintä
- ✓ vakava väkivallanteko
- ✓ haavoittuvassa asemassa olevien kyläläisten tilanteen tsekkaaminen esim. myrskyn jälkeen
- ✓ kännykät eivät toimi, nettiyhteydet ovat nurin

pidempiaikainen häiriö tai kriisi

- ✓ pitkäaikainen sähkökatko tai häiriö vesihuollossa
- ✓ laaja maastopalo, evakuoinnit mahdollisia
- ✓ perhe menettää kodin tulipalossa
- ✓ vakava ympäristövahinko
- ✓ vakava epidemia tai pandemia
- ✓ vakava väkivallanteko
- ✓ haasteita päivittäistavara- ja huollossa
- ✓ kännykät eivät toimi, nettiyhteydet ovat nurin

poikkeusolot

- ✓ sotilaallinen uhka tai hyökkäys
- ✓ valtiojohdon julistama poikkeustila, valmiuslaki
- ✓ väestön siirtymistä ja evakuoiteja: osalta alueita siirrytään pois, osa alueista vastaanottaa väestöä
- ✓ väestönsuojelu ja huoltovarmuus harvaan asutuilla alueilla

Liikenneonnettomuus

Kiinteistön tulipalo

Laaja maastopalo

Häiriö sähkönjakelussa

Häiriö vesihuollossa

Häiriö viestintäverkoissa

Häiriö elintarvikehuollossa

Ympäristövahinko

Säteilyonnettomuus

Laajat myrskytuhot

Vakava epidemia/pandemia

Kadonneen henkilön etsintä

Huolenpito ikääntyneistä/yksin asuvista

Yksittäisen kyläläisen/perheen vakava kriisi

Laajamittainen maahantulo

Sotilaallinen kriisi

Muu, mikä?

"pehmeä" turvallisuus

"kova" turvallisuus

Sparraus kylän turvallisuustyöhön

Tavoitteina on, että osallistuvat kylät

- perustavat kyläturvaryhmän ja / tai nimeävät kyläturvahenkilön
- laativat kylän turvallisuussuunnitelman
- innostavat kylänsä asukkaita ja mökkiläisiä omatoimiseen ja yhteisölliseen varautumiseen

Samalla Kyläturva-hanke rakentaa:

- kyläturvallisuuden toimintamallia Kanta-Hämeeseen
- kylien roolia osana kokonaisturvallisuuden toimintamallia
- yhteistyötä kunnan, pelastuslaitoksen, poliisin ja muiden toimijoiden kanssa

Euroopan unionin
osarahoittama

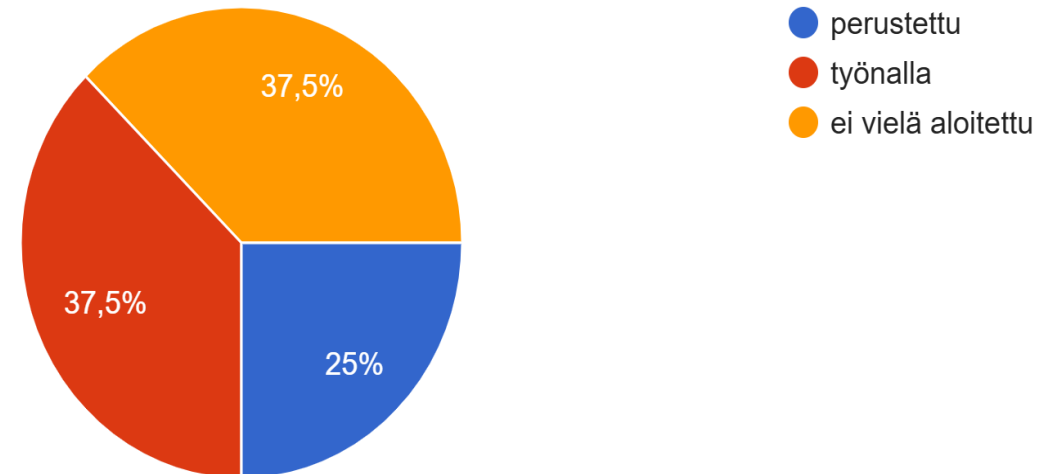

Kyläturvaryhmä

Tavoitteina on, että osallistuvat kylät

- perustavat kyläturvaryhmän ja/tai nimeävät kyläturvahenkilön
- laativat kylän turvallisuussuunnitelman
- innostavat kylänsä asukkaita ja mökkiläisiä omatoimiseen ja yhteisölliseen varautumiseen

16 vastausta

Kylien tilanne - haasteita

- Halukkaiden vapaaehtoisten löytäminen kylältä turvallisuustyöhön
- Miten saada kesäasukkaat mukaan?
- Kylätalo - kokoontumispaikka – koulu kokoontumispaikkana?
- Viestintä

Euroopan unionin
osarahoittama

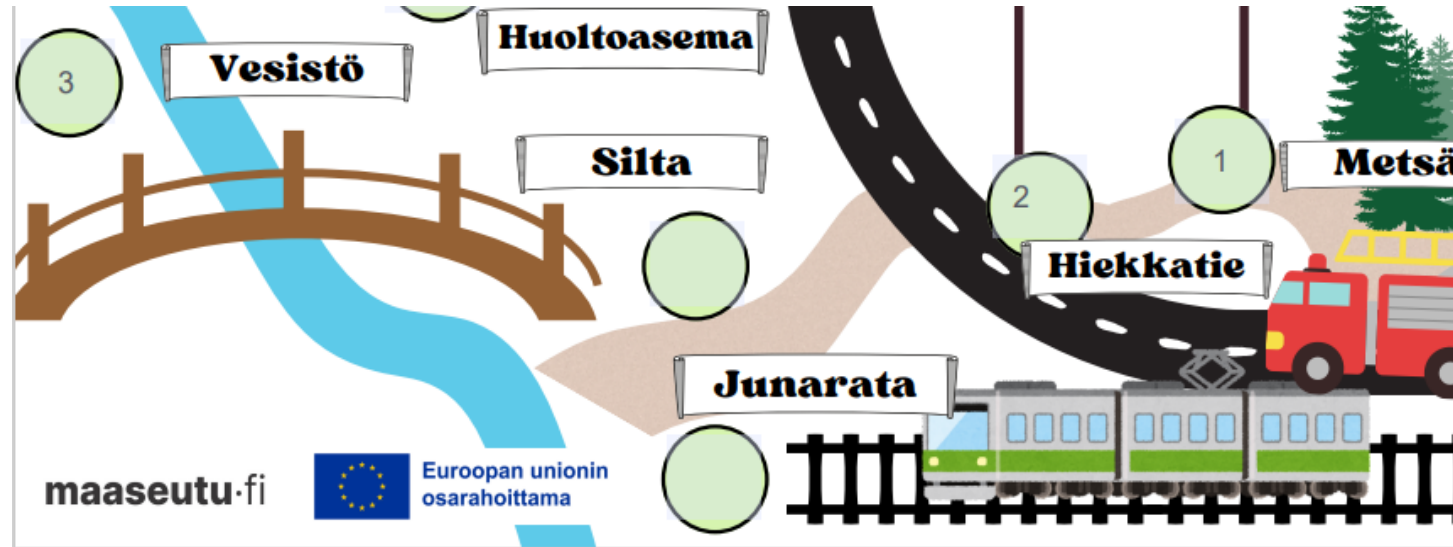
Kylän riskit ja resurssit ympäristön ja infran kannalta

Euroopan unionin
osarahoittama

Kylän riski- ja resurssikartta: Esimerkki

1

Riskit: Kylän länsipuolella oleva laaja metsäalue on marjastajien suosiossa -> eksymisriski. Metsästysaikaan mökkien lyhytaikaiset vuokralaiset eivät välttämättä tiedä alueen metsästyskäytöstä.

Resurssi: Ruokaresilienssiä tukevia marjastus- ja sienestysmahdollisuuksia

2

Riski: Kelirikkoaikaan ja keväällä tie huonossa kunnossa, myrskyssä tielle voi kaatua puita.

3

Riskit: Joessa uimaranta -> hukkumisriski. Uimarannalle ei autolla kuljettavaa tietä. Keväällä joki tulvii sillan eteläpuolella.
Resurssi: Ruokaresilienssiä tukevia kalavesiä

Kylän resurssit

kylätalo – kokoontumispaikka
osaaminen

Euroopan unionin
osarahoittama

Kylätalo - kokoontumispaikka

tukee ja vahvistaa paikallisen yhteisön omaa varautumista erilaisiin häiriö-, kriisi-, onnettomuus- tai poikkeustilanteisiin.

Kylällä tulee keskustella ja sopia yhdessä,

- ✓ mikä on kylällä se paikka, jonne kokoonnutaan,
- ✓ jos tällaisia paikkoja on useita sopia ensisijainen paikka
- ✓ millaisiin tarpeisiin kylän yhteisölliset kohteet ja tilat soveltuvat

Kyläläisten on tärkeää tietää, missä kokoonnutaan, jos jotain poikkeuksellista tapahtuu.

Kylätalokartoituksen tulokset

Kanta-Hämeessä 40 paikkaa kartoitettu (30.11.2025).

Suomen Kylät välittää tiedot kunnille hyvinvointialueelle ja pelastustoimelle.

Tärkeää:

- Kokoontumispaikan tietoa ei tule laittaa julkisesti nähtäville esimerkiksi kylän verkkosivuille.
- Kylä tiedottaa asukkaille paikasta (mallipohjat)
- Suomen Kylät julkaisee kartoituksen lomakepohjan, jolla voi antaa kylän kokoontumispaikan tiedot suoraan kunnalle ja hyvinvointialueelle.

Kylätalo - kokoontumispaikka

Kaksitasoinen luokittelu

1 Kylävalmiustalot

- ✓ kylätalo, seuratalo, koulu tms.
- ✓ lämmin tai lämmitettävissä oleva
- ✓ yöpyminen mahdollista
- ✓ ruoanvalmistusmahdollisuus
- ✓ puhdasta vettä
- ✓ varusteita erilaisten häiriötilanteiden varalle (kts erillinen luettelo)

2 Kylmäpisteet

- ✓ ellei kylätaloa tms. ole
- ✓ metsästysseuran kota, hirviporukan lahtivaja, kyläkaupan parkkipaikka tms.

- ✓ kyläläisten kokoontumis- ja tiedotuspaikka
- ✓ tukikohta sähkökatkon, ympäristövahingon, kemikaalionnettomuuden, laajan tulipalon tms. aikana
- ✓ kylän asukkaiden (esimerkiksi vanhusten) evakuointi- tai hätämajoituskohde esimerkiksi pitkäkestoisen sähkökatkon aikana
- ✓ laajempien evakuointitilanteiden tukikohta ja majoituspaikka
- ✓ vesihuollon häiriöissä puhtaan veden jakelupiste
- ✓ viranomaisten, SPR:n tai Vapepan johto-/huoltokeskus onnettomuus- tai etsintätilanteessa

- ✓ kyläläisten kokoontumis- ja tiedotuspiste
- ✓ puhtaan veden jakelupiste

Kylävara-hanke

Kylätalokartoitus

Kyselyssä kysyttävät tiedot

0 kylän tiedot

1 kylävalmiustalot

2 kylmäpisteet

3 yhteistyö

HUOM!

- ✓ Ilmoitetaan vain 1 kohde / kylä
- ✓ Kylmäpisteiden tiedot ilmoitetaan vain, jos kylässä ei ole kylätaloa tai muuta vastaavaa kiinteistöä

1 kylävalmiustalot

- Kiinteistön nimi
- Kiinteistön omistaja
- Osoite ja koordinaatit
- Kylä
- Kunta
- Sallittu henkilömäärä
- Lämmitysmuoto
- Tie, kulkuyhteydet, pysäköinti
- Esteettömyys
- Sähkö, varavoima, sähköverkon vaihtokytkin
- Juomavesi, vesihuolto sähkökatkon aikana
- Ruoanlaittomahdollisuus
- Ulkokäymälä
- Tietoja kohteen varustuksesta
- Kyläradioasema
- Mahdollisuus yöpymiseen
- Yhteyshenkilö(t), yhteystiedot

2 kylmäpisteet

- Kohteen nimi
- Kohteen omistaja
- Osoite ja koordinaatit
- Kylä
- Kunta
- Tie
- Sähkö, varavoima
- Juomavesi
- Ruoanlaittomahdollisuus
- Ulkokäymälä
- Tietoja kohteen varustuksesta
- Yhteyshenkilö(t), yhteystiedot

Kylätalon varustelista

Kylätalosta kylävalmiustalo: varustelistaa

Lähde:
Kylävara-hanke

Esteettömyys ja saavutettavuus

- tie perille
- invaramppi / luiska

Lämmitys, energia ja virtalähteet

- talvilämmin tai lämmitettävissä kohtuullisen ajan kuluessa
- tulisija/tulisijoja
- riittävästi polttopuita
- sähköistetty
- aggregaatti
- vaihtokytkin aggregaatille
- varakanisteri polttoainetta
- powerbank-varavirtalähde
- paristoja

WC ja puhtaus

- retkikeitin
- hiili- tai kaasugrilli
- kertakäyttöastioita
- hyvin säilyvää ruokaa
- kylmäkellari tai -varasto

Tiedonsaanti ja viestintä

- patteriradio ja sopivat paristot
- kyläradio

Turvallisuus ja ensiapu

- alkusammutusvälineet
- ensiapuvälineet
- sydäniskuri
- laastareita ja sidetarpeita
- käsikauppalääkkeitä (mm. särkyyn ja allergiaan)

Euroopan unionin
osarahoittama

Kylätalon varustelista - jatkuu

Kylätalosta kylävalmiustalo: varustelistaa

Lähde:
Kylävara-hanke

WC ja puhtaus

- juomavesikaivo
- kaivon vesipumpun toiminta varmistettu sähkökatkojen varalta
- sisä-WC
- ulkokäymälä
- vesijohtoverkossa
- puhdistuspyyhkeitä
- roskapusseja ja jätesäkkejä

Ruoka ja juoma

- vesikanistereita tai kannellisia sankoja
- vedenpuhdistustabletteja
- keittiö ja astioita
- puuliesi
- kaasuliesi ja pullot
- grillikota tai laavu ruuan valmistukseen
- soppatykki

allergiatu

Yöpyminen

- makuualustoja tai ilmapatjoja
- makuupusseja ja huopia

Muut varusteet

- taskulamppuja ja led-valoja
- tulitikkuja ja tulentekovälineitä
- kynttilöitä
- isoja ulkotulia
- teippiä ja muoviva ilmanvaihtoaukkojen ja ikkunoiden tiivistämiseen (laskeumalta suojautuminen)
- työkaluja
- ilmastointiteippiä
- drone lämpökameralla
- villasukkia

- Lataa Kylätalon varustelista: <https://urly.fi/421T>
- [TILAPÄISMAJOITUKSEN TURVALLISUUSJÄRJESTELYT KOKOONTUMISTILOISSA.pdf](#)

Euroopan unionin
osarahoittama

Kylän osaajat

Mitä hyödyllistä osaamista kyläläisillä on yhteisen varautumisen ja turvallisuuden kannalta?

- Terveydenhuollon ammattilaiset
- Ensiaputaitoiset
- Palopelastajat, alkusammutustaitoiset
- Henkisen tuen osaajat
- Ruokahuollon osaajat
- Radioharrastajat, metsästysradiot
- Kyläviestijät, viestinnän osaajat
- Suunnistustaitoiset
- Metsurit, moottorisahan hallitsevat
- Sähkö- ja lvi-asiantuntijat
- Kielitaitoiset
- Vesiturvallisuus, veneiden omistajat
- Muu osaaminen ja toiminta (esim. Vapepa, Partio, Poliisi, turvallisuusalan yritys)

**Euroopan unionin
osarahoittama**

Hannes-myrskyn kokemukset ja opit

Vojakkalan kylätupa, Sisko Savolainen, Vojakkalalaiset ry
Keskustelu kokemuksista

[Diat Vojakkala ja Hannes-myrsky](#)

Euroopan unionin
osarahoittama

Kanta-Hämeen alueellinen riskikartoitus kylien näkökulmasta

Tatu Pulkkinen

Oma Häme –hyvinvointialue /Kanta-Hämeen
pelastuslaitos

Euroopan unionin
osarahoittama

Kanta-Hämeen alueellinen riskikartoitus kylien näkökulmasta

- Kansallinen ja alueellinen riskiarvio päivitetään kolmen vuoden välein. Googlettamalla molemmat on löydettävissä ja luettavissa.
- Kanta-Hämeen riskiarviossa (2023) on tunnistettu 11 riskiä.
- Jokaisella kylällä on omat riskinsä. Riskiarvion tekemisen voi aloittaa esimerkiksi ottamalla esiin alueellisen riskiarvion ja alkamalla miettiä, miten eri riskit kohdentuvat meidän kylällämme ja onko joitain omia paikallisia ominaisuuksia jotka aiheuttavat riskin kylän alueella.
- Kaiken toiminnan pohja on riskiarvio omalla alueella, sen kartoitus joka luo perusteet sille mihin ryhdytään varautumaan. Samanlainen varautuminen ei toimi Lopella ja Helsingissä.
- Riskien määrittely vaatii oman aikansa. Määrittely on koko toiminnan kivijalka joka luo "selkärangan" varautumisen suunnittelulle.
- Riskien määrittely on tärkeää, koska viranomaiset resurssit vähenevät ja vasteajat kasvavat. Tällöin yhteisön ja erityisesti yksilön merkitys kasvaa. Myös kansallinen varautuminen lähtee siitä, että yksilö on tärkein voimavara, ja yksilön resilienssiä kasvattamalla kasvatetaan yhteisön resilienssiä.
- Suomen kansallinen riskiarvio: [Kansallinen riskiarvio - Sisäministeriö](#)
- Kanta-Hämeen alueellinen riskiarvio: [Alueelliset riskiarviot](#)

Kanta-Hämeen alueellinen riskikartoitus kylien näkökulmasta

- Valtakunnallinen riskiarvio ja alueellinen riskiarvio päivitetään kolmen vuoden välein, TUOVI-portaalista löytyvät
- Kanta-Hämeen riskiarviossa (2023) on tunnistettu 11 riskiä.
- Jokaisella kylällä on omat riskinsä. Riskiarvion tekemisen voi aloittaa esimerkiksi ottamalla esiin alueellisen riskiarvion ja alkamalla miettiä, mitä logistiikka meidän kylällämme tarkoittaa, entä sähköverkko alueella, jne.
- Kylän oma riskiarvio voi liittyä johonkin muuhunkin kuin alueellisen riskiarvion listaamiin riskeihin, esim. teollisuuteen, jota alueella on.
- Kaiken toiminnan pohja on riskiarvio omalla alueella, sen kartoitus, mihin ryhdytään varautumaan. Samanlainen varautuminen ei toimi Lopella ja Helsingissä.
- Riskien määrittely vaatii oman aikansa. Kun arvio on tehty, se helpottaa varautumisen suunnittelua.
- Riskien miettiminen tärkeää, koska viranomaiset loittonevat jatkuvasti, ja vasteajat kasvavat. Tällöin yhteisön ja yksilön merkitys kasvaa. Myös kansallinen varautuminen lähtee siitä, että yksilö on tärkein voimavara, ja yksilön resilienssiä kasvattamalla kasvatetaan yhteisön resilienssiä.

- Suomen kansallinen riskiarvio: [Kansallinen riskiarvio - Sisäministeriö](#)
- Kanta-Hämeen alueellinen riskiarvio: [Alueelliset riskiarviot](#)

Loppukeskustelu ja miten jatketaan

Euroopan unionin
osarahoittama

Sparraus, käytännönjärjestelyt

- Työskentelyä omalla kylällä yhteisten Teams-kertojen välillä.
 - Voi myös edetä omassa aikataulussa ja poimia kiinnostavat osat.
- Yhteyshenkilö kertoo Forms-lomakkeella kylän työskentelyn vaiheen ennen seuraavaa yhteistä verkkotapaamista.
 - Lomake lähetetään helmikuun loppuun mennessä yhteyshenkilöille.
- Kyläillan ajankohdasta sovitaan Elinan kanssa. Kylä järjestää tilaisuuden paikan ja halutessaan tarjoilun. Voidaan järjestää naapurikylien kanssa yhteinen.
 - Kyläillat on pidettävä lokakuun loppuun 2026 mennessä

Kyläturva-hankkeessa tapahtuu

Seuraavat sparraukset kylän turvallisuustyöhön

- 12.3. Kylän turvallisuussuunnitelma
- 15.4. Viestintä ja viranomaisyhteistyö

Yhdessä kylillä! -hyvinvointia tukevat hetket

- 7.2. klo 12.30, Kojon nuorisoseurantalolla *Hyvää mieltä arkeen*

Huoltovarmuus ja varautuminen -tapahtumat pilottikyläalueilla (avoimia kaikille)

- 21.3. Kojjärven turvallisuus-teemapäivä
- 23.5. Länsi-Lopen turvallisuus-teemapäivä
- Koulutukset
 - Ilmastoturvallisuus ja sähkökatkot
 - 7.5. Paloturvallisuus kylätalossa ja tapahtumissa
 - Kyläradio

ke 19.11.25
ti 27.1.26
to 12.3.26
ke 15.4.26
verkossa klo 17.30-19.30

Yhdessä kylillä!

Ota Kyläturva-hanke seurantaan

maaseutuverkosto.fi/hankkeet/kylaturvahanke/

hameenkylat.fi/sparraus-kylan-turvallisuustyohon/

Ota seurantaan hankkeen some-kanavat

- Facebook: Kyläturva
- Instagram: kylaturva